

NORSK FORM ÅRSRAPPORT 2008

Norsk Form

DogA
Hausmanns gate 16
0182 Oslo

www.norskform.no

Tekst: Mari Grinde Arntzen

Grafisk design: Line Monrad-Hansen

Trykkeri: Fokus Trykk

Forsidefoto: De siste fem årene har Norsk Form arbeidet med byens oppvekstmiljø. Bildet viser barn som vokser opp på Vålerenga i Oslo. For mer informasjon, se artikkelen «Bo bedre». Foto: Tore Fjeld.

Norsk Form

Årsrapport 2008

Innhold

- 4 Norsk Form i 2008
- 6 Valgets vinner
- 8 Bo bedre
- 10 Babyboom
- 12 Kritikk av kritikk
- 14 Sweet Jacob
- 16 Nye folder
- 18 På vei
- 20 Nyskudd
- 22 Klappsalver
- 24 Oversikt Norsk Forms prosjekter og arrangementer
- 28 Regional design- og arkitektursatsing
- 30 Utenriksdepartementets tilskuddsordning
- 32 Regnskap

Norsk Form i 2008

Norsk arkitektur og design vekker stor oppmerksomhet internasjonalt, større enn kanskje noen gang tidligere. Samtidig blir det produsert omgivelser her hjemme som slett ikke holder mål. Disse forholdene fikk betydning for Norsk Forms prioriteringer i 2008. I løpet av året formidlet Norsk Form den ypperste kvalitet i norsk arkitektur og design – og påpekte samtidig særdeles dårlig kvalitet.

Detour, utstillingen over suksessen nasjonale turistveger har i 2008 bidratt til ytterligere å øke interessen for ny norsk arkitektur via arenaer i Paris, Brüssel, Stockholm, London, Bologna og Bratislava. Hjemme på DogA framhevet Norsk Forms prisutdeling og prisutstilling unge dyktige utøvere og utmerkete norske industriprodukter. Og mineryddingsutstyret i regi av Norsk Forms prosjekt Design uten grenser, høstet i 2008 stadig nye priser.

Gjennom sin deltakelse i Byboligaksjonen var Norsk Form med på å sette fokus på alarmerende lav kvalitet i nye boligprosjekter. En rekke nye boligprosjekter i Oslo, Bergen, Trondheim og Kristiansand er nylig reist med dårlige lysforhold, traurige planløsninger og små, ubrukbare uterom. At fagpersoner og forskere i NIBR og Norsk Form gikk hardt ut mot konkrete utbyggere, førte til bred mediedekning og ble koplet mot Norsk Forms konkurranse om å skrive den beste arkitektur- eller designanmeldelsen: Arkitekturkritikk mangler, ikke minst når det gjelder nye boligbygg.

I Statens designkonkurranse om nytt valgutstyr var et helhetlig og ryddig uttrykk ett av flere kriterier når designerne skulle gi form til valgurner, stemmeavlukker og ny visuell profil, utstyr som skulle kunne passe i de utallige og ulike lokaler som benyttes til valg i Norge. Nå har Kommunal- og regionaldepartementet, Norsk Forms hovedsamarbeidspart i konkurransen, produsert utstyret for testing i pilotkommuner ved Stortingsvalget 2009.

I lenger tid har Norsk Form, sammen med andre deler av fagmiljøet, oppfordret Regjeringen til å fornye den norske, etter hvert utdaterte arkitekturpolitikken. Dette arbeidet bar frukter i slutten av året. Kulturminister Trond Giske gikk ut med nyheten om at Regjeringen ville sette i gang arbeidet med å utvikle en norsk arkitekturpolitisk handlingsplan. At hele 13 departementer nå samarbeider om planen er en historisk begivenhet og illustrerer at arkitektur inngår i de fleste samfunnsområder.

Norsk Forms arbeid for å øke forståelsen for arkitektur og design i et samfunnsmessig perspektiv gir resultater. Og stiftelsens videre arbeid for kvalitet og nytenkning i utviklingen av omgivelser og produkter synes å ha gode rammevilkår i årene som kommer.

Paul H. Amble, styreleder
Nina Berre, direktør

Valgets vinner

Kan en tydeligere og mer gjennomtenkt design gjøre en demokratisk handling – som å stemme – enklere? Statens designkonkurrans 2008 utfordret norske designere til å tenke nytt om temaet «Design og demokrati». Det skulle få konsekvenser for kommende valg.

I november annonserte Norsk Form vinneren og allerede på nyåret var logoen fra vinnerbidraget kjøpt av staten og klar til bruk i Stortingsvalget 2009. Til slutt ble fire kommuner plukket ut for å teste hele eller deler av forslaget. En så rask reise fra tegnebordet og ut i verden er ikke daglig kost i norske designkonkurranser.

Valget hadde falt på Blanke Ark – et bidrag som var laget i samarbeid mellom Blueroom designstudio, Kadabra produktdesign og Innovativoli industrideign. Oppgaven var å lage nye løsninger på avlukker, urner, stemmesedler, grafisk profil og skilt. Juryen likte spesielt den universelle utformingen i Blanke Ark. For eksempel avlukkene som er tilpasset alle – også rullestolbrukere. Men også smarte detaljer som ledelinjer, markering foran og på dører og mønsterbruk på stemmesedlene. Samtidig likte juryen at designet hadde en høytidelighet over seg – at det ga en stemning av at noe viktig var på gang.

I ettertid har Blanke Ark blitt videreutviklet av designerne i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet, Handikapforbundet, Blindeforbundet og flere andre aktører. Da testkommunene for valget 2009 skulle plukkes ut, var hele 53 kommuner interesserte i å være med. Lenvik kommune i Troms, Bømlo i Hordaland, Kongsberg i Buskerud og Trondheim ble de heldige.

Når Stortingsvalget er over, skal vinnerbidraget gjennom enda en evalueringsrunde. Denne gangen for å lage en endelig pakkeløsning som kommunene kan bruke under framtidige valg. Noen ganger handler ikke design om stilige kaffekanner. Design har også en samfunnsoppgave i å forbedre strukturer, funksjoner og kommunikasjon. Denne koblingen fikk «Design og demokrati»-konkurransen vist sort på hvitt med Blanke Ark.

BO BEDRE

– Vi må rope varsko, utbrøt en boligforsker under en befaring av nye byggeprosjekter i Oslo sentrum. Prosjektene provoserte så mye at forskeren umiddelbart tenkte handling. Det ble det – med Byboligaksjonen og oppropet «Bedre byboliger – et politisk ansvar».

Boligkvalitet i tette byområder hadde allerede i flere år vært et satsingsområde for Norsk Form. Nå ble det satt enda flere krefter inn med prosjektet «Oppvekst og omgivelser». Sammen skulle Norsk Forms satsing og deltakelse i Byboligaksjonen få konsekvenser i fagmiljøet og media i 2008.

De siste årene med byggefest i Oslo sentrum har satt sine spor. Ikke siden slutten av 1800-tallet har det vært bygget så mange boliger på så liten plass i hovedstaden. Husene har blitt høyere og trangere. Utearealene færre og mindre. Lys og luft må gi tapt for maksimal arealutnyttelse. Og den store taperen er barna.

– Det gis dispensasjoner til utbyggerne over en lav sko, forteller prosjektleder i Norsk Form og en av initiativtagerne bak Byboligaksjonen, Bård Isdahl. Kommunen må stille strengere krav til utbyggerne, sier han. Barna kan ikke bare leke på takterrasser og balkonger. De må også ha romslige uteområder å boltre seg på.

I mars 2008 arrangerte Norsk Form et kveldsmøte med tema barn og byutvikling. I oktober åpnet barne- og likestillingsminister Annichen Huitfelt konferansen BARN+BY=SANT. I mellomtiden begynte oppropet til Byboligaksjonen å få underskrifter. Mange underskrifter. Til nå har 667 privatpersoner og fagfolk innen arkitektur, byplanlegging og miljøvern skrevet under på oppropet. Engasjementet kom også på trykk i media.

«Spørsmålet er om vi om 40-50 år i mange av de sentrale boligområder som nå bygges ut i Oslo, får den samme uheldige utviklingen mot slumområder som skjedde med spekulasjonsbyggingen fra 1890-årene», skrev blant annet en bekymret tidligere sjefarkitekt i Oslo kommune i Aftenposten.

Da aksjonen delte ut «verstingprisen» – Gråbeinprisen – i slutten av november, var det ikke bare vinneren som ble omtalt i media. Også andre gråbeinkandidater og problemet generelt fikk flere oppslag. Diskusjonen beveget seg videre og ut til arkitektene ved tegnebordene og inn i korridorene på Stortinget. Men selv om Norsk Forms prosjekt allerede har skapt ringvirkninger, stopper ikke vårt engasjement i saken for det. Fortsettelse følger.

Bokvalitet i 2008:

Debattmøter: «Båndtvang for barn i byen?» Om hva som må til for at foreldre skal tørre å slippe barna ut. «Boligarkitektur på ville veier?» Om hvordan vi skaper bokvalitet.

Foredrag: 16 foredrag om boligkvalitet på fagkonferanser ved Bård Isdahl, fagkoordinator for arkitektur i Norsk Form. «Tette byer, nye muligheter» av den sørkoreanske arkitekten Minsuk Cho om fremtidens fortettede byer.

Opprop: Byboligaksjonens opprop «Bedre byboliger – et politisk ansvar» ble lagt ut i juni. 667 personer skrev under.

Konferanse: «BARN+BY=SANT». En nordisk konferanse på DogA om den tette byen som oppvekstmiljø.

Prisutdeling: Byboligaksjonens verstingpris – Gråbeinprisen – til OBOS og Skanska for prosjektet Nye Gamlebyen.

Seminar: Byboligaksjonen om bokvalitet – for stortingspolitikere.

Media: Ca 50 medieoppslag på landsbasis for Byboligaksjonen, samt en rekke innlegg i aviser og tidsskrifter i samarbeid med andre deltakere i Byboligaksjonen.

Kritikk av kritikk

Hvorfor blir ikke design og arkitektur anmeldt i like stor grad som litteratur, kunst, musikk og film? Norsk Form bestemte seg for å løfte fram den glemte sjangeren og arrangerte en egen design- og arkitekturkritikkonkurranse. Det ble det ingen vinnere av.

«Ingen av de innsendte bidrag fyller alle kriterier, eller er godt nok skrevet, til at juryen kan kåre en vinner av 10.000 kroner. Fem bidrag får hederlig omtale og blir premiert med 4.000 kroner hver», var den nedslående meldingen fra juryen.

Forsøket på å løfte fram kritikk av design og arkitektur i media ble innhentet av problemet selv. Kvaliteten var for dårlig. Av de 38 innsendte bidragene var det ingen som var gode nok til å vinne førsteplassen. Mange hadde fagkunnskapene på plass, men det skortet på kvalitet i skrivingen. Jury medlem og tidligere redaktør for kunstkritikk.no, Ketil Nergaard, tror årsaken ligger i mangel på erfaring.

– Vi må huske på hvem som sendte inn bidrag, og det var stort sett studenter. Jeg kommer rett fra Trondheim og galleri Babel, hvor de arrangerte en liknende konkurranse, og nivået var omtrent det samme der. Det er det man kan forvente når deltagerne har lite erfaring. Vi hadde håpet at flere proffe skribenter hadde meldt seg på Norsk Forms konkurranse, forteller han.

Faktum er at design – som møbler og mote – sjeldent blir anmeldt i norsk presse. Unntakene skjer i tilfelle innen arkitektur. En bok derimot, som selger noen hundre eksemplarer, blir anmeldt i norske aviser. Så hvorfor anmelder de ikke et bygg eller en ting som blir brukt av tusener hver dag?

– Den kulturelle offentligheten i Norge har alltid først og fremst dreid seg om litteratur.

Heller ikke kunsten, som jeg jobber innenfor, har noen sterk kritisk tradisjon i Norge, sier Nergaard. – Grunnen til at det er så lite kritikk på designområdet er kanskje fordi det handler om nytteprodukter. Kunst- og litteraturkritikken er knyttet til en lang kritisk tradisjon. Det er kanskje ikke like åpenbart at vi også trenger designkritikk.

Nergaard mener tilrettelegging av øvelse – å skape nye øvelsesbaner – er måten å heve nivået og utvikle kritikksjangeren på. Vi trenger nye og flere fora for design- og arkitekturkritikk.

– Uten kritikk er det kuratorene, produsentene eller reklamefolkene som former hva man mener om et objekt. Kritikerne er en motstemme mot formidlerne og mot reklamen – og det er viktig.

Fem hederlige omtaler:

- «iDag?» – anmeldelse av iPhone av Christoffer A. Lange
 - «Fjellet kaller» – anmeldelse av Sohlbergplassen av Kristin Mandt Heim
 - «Skal det være litt kaffesøl?» – anmeldelse av Steltonkannen av Ingunn Hesselberg
 - «Om å standardisere mangfold» – anmeldelse av kjøpesenteret Grønlands Basar av Ingrid Vedeler Brekkhus.
 - «Hole in One – mot en mindre arkitektur» – anmeldelse av PwC-bygget i Bjørvika av Gaute Brochmann
- Bidragene kan leses i sin helhet på www.norskform.no/kritikk?

Sweet Jacob

Om sommeren padlet de i elvene. Om vinteren kjørte de i skibakkene. Til slutt hadde vennegjengen i Trysil sprenget så mange grenser at de forsto at neste trekk var å bruke beskyttelse. Men hvorfor måtte de se ut som klovner når de brukte hjelmer? Ønsket om et helt nytt og kulere design sendte kameratene inn i garasjen. I 2000 startet de selskapet Sweet Protection for å utvikle avansert beskyttelsesutstyr til ekstremsportsutøvere. Åtte år etter får Sweet-gründer og designleder Ståle N. Møller Norsk Forms høyeste utmerkelse for aktive formgivere – Jacobprisen.

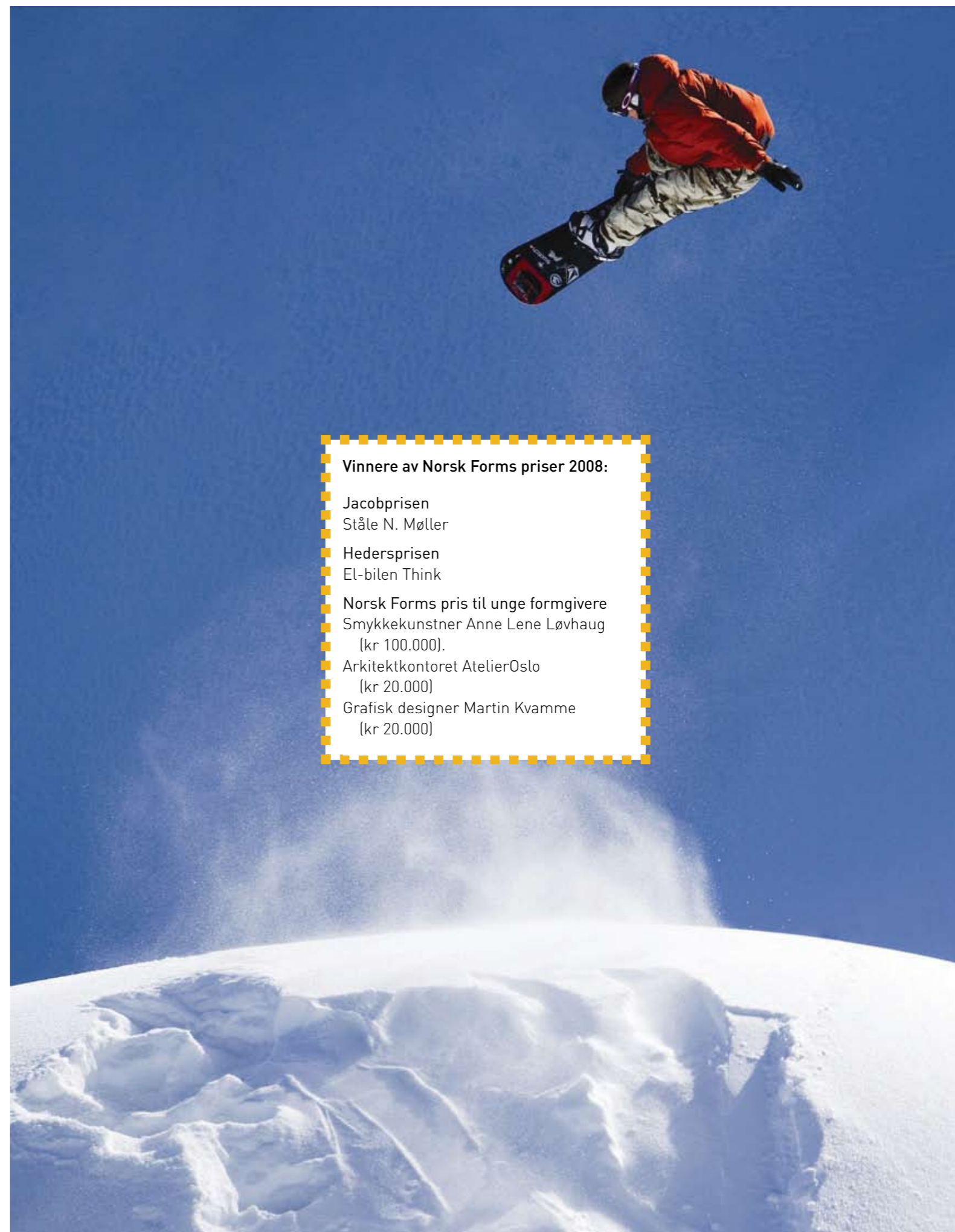
«Fra en visjon og en god idé på første året i industridesign ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, til et firma med 10 ansatte og en omsetning på 27 millioner kroner har Ståle Møller vist en unik evne til å forstå, utvikle og markedsføre produkter til ekstreme sportsutøvere», skrev juryen i sin begrunnelse.

At Sweet har doblet omsetningen hvert år siden oppstart, eksporterer produkter over hele verden, som igjen blir revet ut av butikkhyllene før sesongen i det hele tatt begynner, framhever juryen som et pluss.

Møller har selv kalt Sweet en bitteliten hjørnekafé i hjelmerverdenen. Men de ble fort et begrep i ekstremportsmiljøet da de høyteknologiske hjelmene kom på markedet i 2002. Volumet var halvert, hjelmene lettere og de hadde et råere utseende enn «vanlige». Selv uten markedsføring har merket blitt kjent utenfor ekstremportskretsene. Men så bruker også kjentfolk som snowboarder Terje Håkonsen produktene deres.

– Jeg kan jo ikke spå, men jeg er likevel så sikker på at våre produkter vil selge bedre i årene som kommer, at vi i disse dager ansetter flere folk blant annet på design og konstruksjon, sa en positiv Møller etter prisutdelingen.

I dag er deler av produksjonen flyttet fra Trysil til utlandet. Men selve kjernevirksomheten som produktutvikling, kvalitetstesting og Møller selv, har ingen planer om å forlate kommunen ved svenskegrensa. Trysil er etter Sweets mening tross alt verdens beste testlaboratorium når det kommer til elvepadling og vintersport. Laboratoriene finnes jo rett utenfor døra.

Vinnere av Norsk Forms priser 2008:

Jacobprisen
Ståle N. Møller

Hedersprisen
El-bilen Think

Norsk Forms pris til unge formgivere
Smykkkunstner Anne Lene Løvhaug
(kr 100.000).

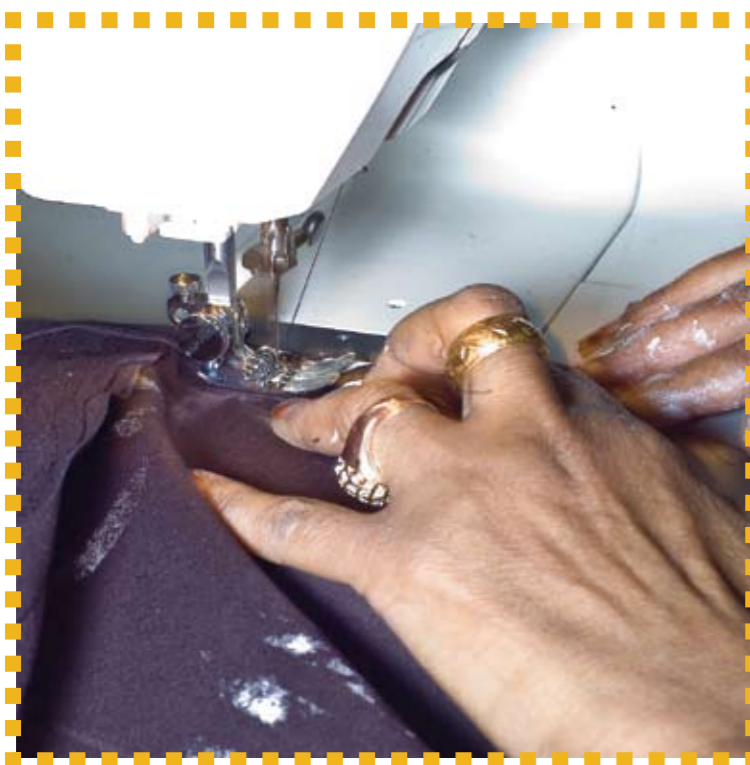
Arkitektkontoret AtelierOslo
(kr 20.000)

Grafisk designer Martin Kvamme
(kr 20.000)

Nye folder

I ti år hadde innvandrerkvinner i Alna Bydel jobbet på Tekstilverkstedet for å lære norsk. Mens de designet og produserte klær sammen, fikk de både arbeidstrening og øvd opp norsken. Og når det ene tilmålte året var over, kom nye kvinner til for å lære og sy. Slik gikk dagene i bydelen – helt til de skulle feire ti år. Da arrangerte de jubileumsutstillingen «Klær i mange folder», en workshop for skolelever og konferansen «Design i et integreringsperspektiv» sammen med Norsk Form. Det var et liv i nye folder.

– Jeg var så spent, forteller norsk-tsjetsjenske Tamura Sambieva som jobber på verkstedet. – Jeg tenkte hvem vil komme, vil noen kjøpe og hva vil gjestene si? Vil de like utstillingen? Men det var veldig morsomt og veldig bra.

■ Sambieva hadde bare jobbet noen måneder på Tekstilverkstedet da de rykket opp fra den vante ni til tilværelsen på Furuset og forflyttet seg ned til DogA. Noen var mest vant med å være hjemme, noen hadde aldri tatt T-banen alene før og absolutt ingen hadde laget en profesjonell salgsutstilling.

– Å ha utstilling, utstillingsåpning, seminar og workshop er langt fra hverdagen hos oss. Det var mange store opplevelser på en gang, forteller Tekstilverkstedets leder Anne Robertsen.

– De ga mye av seg selv og har fått respons på det de designet. For noen

er det å bevege seg utenfor bydelen mye. Det var mange utfordringer, mye læring og masse glede.

Kvinnene har i ettertid hatt flere workshops for elever på Gran skole og jobber nå med en ny utstilling som skal vises under et kompetanseseminar på Radisson SAS Plaza Hotel. Det kan bety flere bestillinger og kunder fra hele

landet. Og ikke minst – økt fokus. Det kommunale tiltaket har i perioder vært nedleggingstruet, og da er oppmerksomhet rundt arbeidet de gjør et viktig mottrekk.

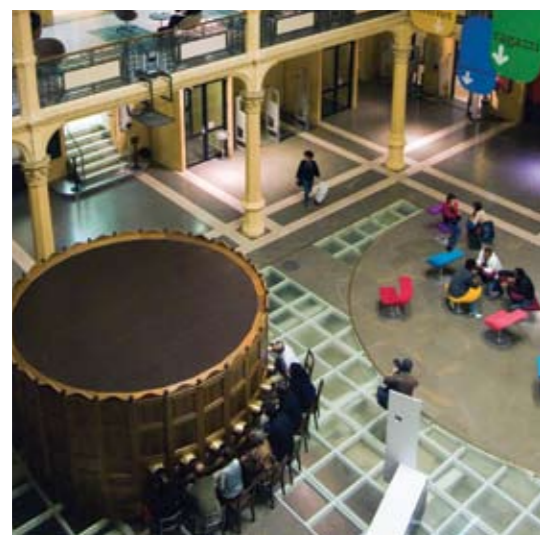
– Et bredere publikum har oppdaget oss, forteller Robertsen om tiden etter jubileet på DogA.

– Vi har hatt flere kundebesøk på verkstedet etter denne offensiven, og deltakerne får gjentatte bekreftelser på at de har mye å bidra med, at de er kreative og har ressurser som flere verdsetter. Det er betydningsfulle elementer i integreringsprosessen.

På vei

Fasiliteter langs veiene trenger ikke se ut som fengselstoletter i Sibir, konstaterte Washington Express da Norsk Forms vandretstilling «Omveg» kom til USA. Etter over to år på veien gjennom Europa og stopp i byer som Paris, London og Bologna, var Washington DC neste stopp i januar 2009.

– Amerikanerne var begeistret og timingen perfekt for å vise fram kvaliteten i et statlig infrastrukturprosjekt rett etter at Obama tok over roret, forteller Norsk Forms direktør Nina Berre, som var med på åpningen i National Building Museum.

Utstillingen viser de foreløpig ferdigbygde arbeidene i Nasjonale Turistveger. Et stortilt norsk arkitekturprosjekt i regi av staten selv og med en prislapp på 1,2 milliarder kroner. 18 utvalgte turistveier skal fram til 2015 få nye utkikksplasser, rasteplasser, serviceanlegg og stoppesteder laget hovedsakelig av norske arkitekter og designere. Det tradisjonelle og naturlige møter det moderne og menneskeskapt. Arkitektur i spill med natur. Det vekker internasjonal oppsikt. – Det er en stor interesse for utstillingen og prosjektet, forteller Berre.

I Europa regner hun med at over 70.000 har tatt veien til «Detour», som utstillingen heter på engelsk. Og etter fire måneder i Washington DC blir det flere. National Building Museum har en million besøkende hvert år. Folk som bor tusenvis av mil unna Norge strømmer til for å se bilder av en rasteplass på Sognefjellet og et utkikkspunkt i Aurland. Hvorfor?

– Det er mange grunner til det, tror direktøren i Norsk Form. – Det er god, moderne norsk arkitektur og det er et stort landsdekkende kvalitetsprosjekt. Stortinget har bevilget penger til. Det er unikt og flott, og alle land har det ikke sånn.

Den svenske forfatteren og journalisten Staffan Bengtsson sier det samme, og hyller det norske prosjektet og vandretstillingen i en ny svensk bok om norsk design og arkitektur.

«Når såg vi senast en bättre propaganda för form og arkitektur? Åtskilliga nationer har mycket att lära av det norska exemplet», skriver han i boken «Norway Calling».

– Vi er inne i en gullalder, fortsetter Berre. – Det har aldri vært så stor interesse for moderne norsk arkitektur som akkurat nå. Mange interessante norske kontorer gjør seg bemerket og norske arkitekter får mye presse i de internasjonale fagtidsskriftene. Snøhetta har vært en viktig drahjelp her, men jeg tror også at vi har tradisjoner som unge norske arkitekter er flinke til å videreutvikle. Det blir lagt merke til internasjonalt.

- Reiserute 2008:
- 26.01.–21.02. Paris, La Galerie d'Architecture
 - 28.02.–08.04. Brüssel, Tour & Taxis
 - 15.04.–08.06. Stockholm, Arkitekturmuseet
 - 20.06.–20.07. London, 33 Portland Place
 - 03.10.–25.10. Bologna, Urban Centre
 - 13.11.–04.12. Bratislava, Design Factory
- Fortsetter å vandre i 2009 med første stopp i National Building Museum, Washington DC.

Klappsalver

– Jeg blir veldig glad og stolt over at vi får denne prisen. Det er helt klart den største og mest kjente av alle designprisene, sa designer Leif Isachsen da han fikk den fjerde utmerkelsen i fanget på bare ett år. Denne gangen var det selveste Red Dot Award – designernes svar på Oscar. Tidligere hadde industridesigner og partneren i Kode Design mottatt Hedersprisen for god design, Good Design Award og iF Gold Award. Og til slutt, som kronen på verket, kom en nominasjon til Brit Insurance Design Awards. Alt dette på grunn av en ansiktsmaske og en beskyttelsesvest for mineryddere.

I 2002 tok Norsk Forms design- og bistandsprogram Design uten grenser initiativ til et samarbeid mellom Norsk Folkehjelp og en gruppe norske industridesignere. Norsk Folkehjelp regner med at 70-80 millioner aktive landminer ligger der ute, klare til å skade, i verden i dag. Miner som har blitt lagt ut under krig, og som fortsatt ligger der når freden kommer.

Etter en reise til Mosambik og møter med mineryddere der, var det tydelig hvor skoen trykket. Minerydderne trengte et tryggere og mer effektivt beskyttelsesutstyr. Det eksisterende visiret hadde dårlig sikt og manglet blant annet ventilasjon. Det gjorde masken til et drivhus i varmen. Vesten var ubehagelig å bære og flere mineryddere tok den av når kontrollørene ikke var tilstede. Det gjorde høyrisikoarbeidet enda farligere.

Det norske designbyrået Kode Design satte sammen en gruppe av designere og eksperter, og sammen diskuterte de seg fram til det som ble den nye ansiktsmasken – 19 grader kjøligere og mulig å se gjennom. Og en bevegelig vest der vekten var fordelt på hofter og skuldre. I 2008 kom utstyret i produksjon og blir i dag brukt ute i feltet.

– Det er tydelig at denne måten å bruke design på er framtiden. Nå har mine-ryddingsutstyret fått både de viktigste norske og europeiske prisene, og det er en sikkerhetsmaske og beskyttelsesvest som vinner designernes egne priser – ikke en sofa, sier prosjektleder i Design uten grenser, Sarah Knutslie.

Norsk Folkehjelps leder for minerydding, Per Nergård, er også entusiastisk. – Før var design kaffemugger med rare former og Armani-dresser, sier han. Nå samarbeider vi gjerne med designere på andre prosjekter også.

Andre grenseløse prosjekter i 2008:

- Utvikling av oljekanner som effektiviserer transporten, reduserer materialbruk og oljespill, samt gjør bedriften mer konkurransedyktig.
- Utvikling av nye produkter for å øke salget i kvinnelige håndverksbedrifter i Uganda.
- Utvikling av lokalt produserte redningsvester som øker sikkerheten på Lake Victoria.
- Utvikling av tekstilmerkevaren «Zumos» for å øke levestandarden til lokale kunsthåndverkere i Guatemala.
- Et nytt kollektivtilbud gjør busstransporten mer effektiv og sikker i Guatemala City. Design uten grenser utvikler universelt utformede designløsninger til stasjonene.
- Utveksling av designere mellom Uganda, Guatemala og Norge.

Det opprinnelige beskyttelsesutstyret gjorde arbeidet til minerydderne tungt og ubehagelig. Innovasjon med brukeren i sentrum har ført til mer effektivt utstyr med gode ergonomiske kvaliteter. Foto: Leif Isachsen.

Prosjekter

- Bybarna i forskning og planlegging. Kunnskapsoversikt.
- Byboligaksjonen. Samarbeid med flere aktører.
- Byggeleir for barn. Forprosjekt.
- Byrom i et portrom. Uteromsprosjekt Torggata/Møllergata/Hausmanns gate.
- Deltagende design. Utvikling av merkevare for tekstilprodukter. Guatemala.
- Digitalt barnetråkk. Medvirkningsverktøy i planlegging.
- Future City Game. Medvirkningsverktøy i planlegging. Samarbeid med British Council.
- Hospitering av designere fra Guatemala og Uganda hos Norsk Form, Supertanker, Pride Architects og Høgskolen i Akershus.
- Husly. Gjenoppbygging etter naturkatastrofer. Guatemala.
- Håndverk. Utvikling av produkter og grafisk profil. Uganda.
- Merkevarebygging av bygdeturisme. Veileder. Samarbeid med Norsk Bygdeturisme og Gårdsmat.
- Offentlig transport. Manual for universell utforming. Guatemala.
- Stedsutvikling Lørenskog. Utredning.
- Uterom i tett by. Foredrag og debatt.
- Vann og sanitær. Manual for krisesituasjoner. Guatemala.
- Økodesign. Utvikling av miljøvennlig emballasje. Uganda.
- Økologiske toalettssystemer. Forprosjekt i Uganda.

Konkurranser

- Design og demokrati. Funksjonelle og tilgjengelige valglokaler. Statens designkonkurranse 2008.
- European 10. Europeisk konkurranse for unge arkitekter. Samarbeid med flere aktører.
- Jul på papiret. Miljøvennlig gaveemballasje. Samarbeid med flere aktører.

Nettverk og utvalg

- Forum for stedsutvikling.
- Levende Oslo, fagutvalget.
- Profesjonsrådet for designutdanning.
- Nettverk for bedre designundervisning.
- Nettverk for utvikling av morgendagens skole på grunn- og videregående nivå.
- TAB, Tverrfaglig arena for byutvikling.
- Tverretattlig kommunenettverk innen pleie- og omsorgsektoren.

Undervisning og studieturer

- FormLab arkitekturverksted
- FormLab designverksted
- Lærerkurs i arkitektur
- Lærerkurs i design
- Sommerskole
- Studietur skolebygg

Konferanser og seminarer

- 16.1. Zumos – tekstilprodukter fra Guatemala. Lanseringsseminar.
- 22.5. TAB/BUK-boligkonferanse. Oslo Rådhus.
- 1.–3.9. Om stedsutvikling. Bodø (Regional konferanse i regi av forum for stedsutvikling).
- 9.–10.9. Om tettstedsutvikling. Ski (Regional konferanse i regi av forum for stedsutvikling).
- 23.–24.9. Den innovative staden. Ulsteinvik (Regional konferanse i regi av forum for stedsutvikling).
- 30.–31.10. BARN+BY=SANT. Workshop og konferanse.

- 30.–31.10. Innlandsbyseminaret 2008. Fagernes (Regional konferanse i regi av forum for stedsutvikling).
- 19.11. Seminar for Levende Oslo.
- 25.11. Klær i mange folder. Samarbeid med tekstilverkstedet i bydel Alna.

Utstillinger

- 24.1.–24.2. Designsuksess i minefelt. Beskyttelsesutstyr for mineryddere.
- 31.3.–7.4. Uteverkstedprosjekter. Prosjekter av studenter ved AHO.
- 15.5.–3.8. Clip/Stamp/Fold.
- 19.6.–24.8. Open House – Architecture and Technology for Intelligent Living.
- 14.8.–28.9. Visuell støy – akustisk design i tre.
- 13.9.–14.11. Bamboom. Bygging med bambus.
- 9.10.–16.11. Design og demokrati. Vinnerprosjekter fra Statens designkonkurranse 2008.
- 20.11.–3.12. Prisverdig! Jacobprisen, Hedersprisen og Norsk Forms pris til unge formgivere.
- 25.11.–30.11. Klær i mange folder. Samarbeid med tekstilverkstedet i bydel Alna.

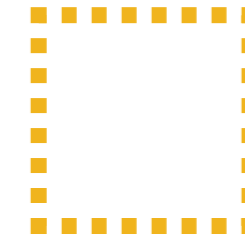
Vandreutstillinger: Omveg. For informasjon om visningssteder, se side 19.

Kveldsmøter

- 16.1. Hot design sør for Sahara.
- 23.1. Med kirkegården som nabo? Boliger for morgendagens eldre.
- 11.2. Norsk mote under lupen.
- 27.2. Design til terningkast tre? Design med et kritisk blikk.
- 26.3. Båndtvang for barn i byen?
- 9.4. Arkitektur i grenselandet – til politikk og kunst.
- 19.6. Tette byer, nye muligheter.
- 19.8. Framtidsarkitektur fra fortida.
- 27.8. Kritikk til tusen.
- 17.9. Er grønt det nye sorte?

- 28.10. Boligarkitektur på ville veier?
- 3.11. Tijuana; livet i grenseland.
- 6.11. Bambus i design og arkitektur.
- 3.12. NuNordisk RapBattle' 08.

Andre arrangementer

- 9.1. Prisutdeling European 9.
- 10.1. Presentasjon av premierte European-prosjekter og workshop.
- 6.2. Film. Arkitektene. Fra Unter den Linden til Ullernchausseen.
- 24.4. Visuelt perspektiv.
- 9.5. Orienteringsmøte Statens designkonkurranse – Design og demokrati.
- 27.5. Filmkveld «Play Time». Jacques Tati.
- 29.5. Orienteringsmøte Statens designkonkurranse – Design og demokrati. Bergen.
- 8.6. Arkitekturvandring: «Hus som funker».
- 26.8. Babyvandring. Den nye byen for det nye mennesket. Kalbakken, Oslo.
- 2.9. Babyvandring. Kranbaner og betongestetikk. Ammerud, Oslo.
- 9.9. Babyvandring. 68'erne kommer! Romsås, Oslo.
- 9.9. Filmperformance: Line Describing a Cone.
- 13.–14.9. Oslo Åpne Hus.
- 16.9. Babyvandring. Fra bondegård til funkis og «Lykkebo». Blindern/Vinderen, Oslo.
- 26.9. Vi baker byen! Forsker-standup og plastinaverksted på Oslo S.
- 09.10. Prisutdeling Statens designkonkurranse 2008: Design og demokrati.
- 20.11. Norsk Forms prisfest. Utdeling av Jacobprisen, Hedersprisen, Norsk Forms priser til unge formgivere.
- 26.11. Prisutdeling Jul på papiret.
- 27.11. Prisutdeling Byboligaksjonens Gråbeinpris.

Omvisninger på Villa Stenersen første søndag hver måned.

Regional design- og arkitektursatsing

I Regjeringens handlingsplan for kultur og næring var det i 2008 satt av 2 millioner kroner på Kultur- og kirkedepartementets budsjett til regional design- og arkitektursatsing. Norsk Form fikk i oppdrag å administrere utdelingen av midlene, som skal brukes til å styrke innsatsen innen design- og arkitekturfeltet utenfor hovedstadsområdet.

Design- og arkitektkontorer, forsknings- og undervisningsmiljøer, museer og andre bedrifter som arbeider innen design- og arkitekturfeltet kunne søke om midler til følgende tiltak:

- Lokale prosjekter som knytter arkitektur og/eller design til regionalt forankrede planleggings- og utviklingsprosesser.
- Prosjekter der arkitektur og/eller design benyttes i nye samarbeidskonstellasjoner eller der arkitektur- og designprosessen tas i bruk i nye felt.
- Tiltak for å skape debatt, nettverk eller økt kunnskap i skjæringsfeltet mellom arkitektur, design, kultur og/eller næring.

68 søkte om til sammen 18 millioner kroner, og følgende 6 prosjekter ble tildelt midler:

1. «BeyondLight», Beyond Risør

Beyond Risør er en designportal og et tverrfaglig møtested for design- og kunsthøgskole og næringsliv. Tildelt beløp: NOK 500 000.

Forprosjektet BeyondLight tar sikte på å utfordre innarbeidede sannheter om hva lys er og kan være. Det skal etableres seks tverrfaglige team som utvikler ulike kunstprosjekter og designkonsepter med utgangspunkt i temaet lys.

2. «KonseptDesign Bergen GROWprosjekt»

Design Region Bergen er en interesseorganisasjon for designere i bergensregionen. Tildelt beløp: NOK 250 000.

KonseptDesign som arbeidsform fokuserer på hvordan design kan brukes sammen med andre disipliner for å skape nye løsninger på utfordringer vi møter i offentlig og privat sektor. Mellom GROW 09 og 10 skal det gjennomføres et KonseptDesign-prosjekt for å skape innovative regionale løsninger med bruker- og miljøfokus.

3. «Kulturell veving», Senter for byøkologi (Ytre Arna)

Senter for byøkologi startet i 2003 for å fremme miljøvennlig og sosial stedsutvikling i Norge. Tildelt beløp: NOK 500 000.

Prosjektet Kulturell veving skal utvikle en sosial og kulturell møteplass hvor arkitektur og design brukes i stedsutviklingsprosesser. Prosjektet involverer asylmottak og særlig kvinner på mottakene. Nøkkelord og temaer for prosjektet er relasjonsutvikling, styrking av lokalsamfunnet, stedsutvikling på industristeder, formidling av design og ny kunnskap om asylsøkere og integrering.

4. «No-Man's Island», Pikene på Broen AS (Kirkenes)

Pikene på broen er et kuratorkollektiv fra Kirkenes. Tildelt beløp: NOK 500 000.

Prosjektet «No-Man's Island» involverer å bygge ny øy ved havna i Kirkenes, som skal være et nøytralt møtested for ulike kulturer i Barentsregionen ute i havet. Øya vil trekke oppmerksomhet mot havna og havneområdet som nå er under re-design. Målet er at øya blir en del av helheten ved havnepromenaden. «No-Man's Island» skal bli et symbol på den spennende smeltingen Kirkenes etter hvert er blitt.

5. «Arkitekturforelesninger på Dokkhuset», NTNU (Trondheim)

Prosjektet gjennomføres av Fakultet for arkitektur og billedkunst. Tildelt beløp: NOK 160 000.

Arkitekturforelesninger på Dokkhuset skal drive allmennrettet formidling av god arkitektur. Målet er økt kunnskap om og forståelse for betydningen av god arkitektur og gode fysiske omgivelser. Gjennom forelesningene håper man å stimulere til økt deltagelse i den allmenne debatten rundt spørsmål knyttet til utviklingen og ivaretagelsen av arkitektur og fysiske omgivelser av høy kvalitet.

6. «PechaKucha Night Tromsø», 70°N arkitektur AS

PechaKucha Night Tromsø arrangeres av Tank Design og 70°N arkitektur i samarbeid med Morten Skandfer og Mack. Tildelt beløp: NOK 100 000.

Gjennom PechaKucha i Tromsø kan folk møtes, utveksle erfaringer, knytte kontakter, bygge nettverk, interagere, utvikle samarbeid, få ideer og lære av hverandre i avslappede omgivelser – og på denne måten bidra til egen og byens utvikling. Målet er å skape en lokal plattform for en kreativ verden.

Utenriksdepartementets tilskuddsordning

Utenriksdepartementets fagutvalg for design og arkitektur deler hvert år ut reise- og transporttilskudd til profesjonelle utøvere som skal stille ut egne arbeider eller forelese ved viktige internasjonale arenaer. Norsk Form administrerer utdelingen, og fagutvalget ledes av Norsk Forms direktør, Nina Berre. Øvrige medlemmer av fagutvalget er industridesigner Hedda Heyerdahl Braathen, moteekspert Renée Forsberg, sivilarkitekt Einar Jarmund og professor ved avdeling for design ved Kunsthøgskolen i Bergen, Dave Vikøren.

58 søkte om til sammen kr 2 440 040. Det ble utdelt kr 800 000 til følgende:

StokkeAustad Greenhouse Furniture Fair, Stockholm	0047 International AS Presentasjon og utstilling i Nikel, Russland
Zaishi design, John Erling Vinnem CPH Vision, København	Arne Eggen Arkitekter A/S Brokonferanse i Portugal
Soyaaulait, Ying Luo CPH Vision, København	Permafrost design AS 100% Design, Tokyo
Per Kristian Pettersen Salone Satellite, Milano	Ina Nikolic Moteuken i Milano
Johan Ørbeck Aase Industridesign Møbelmessen ICFF2008 New York	Cala & Jade ANS Gallery, København
Northern Lighting AS Paris Møbel 2008, Paris	Catrine Kullberg Lighting Furniture Fair 2008, Stockholm
Northern Lighting AS Furniture Fair 2008, Stockholm	Arkitektfirmaet Helen & Hard MANIFESTA 7, Italia
VIPS Organized Chaos AS Premiere Classe, Paris	Arne & Carlos Design DA Rendez Vous Homme, Paris
Grandpeople, Magnus Helgesen Tverrestetisk utstillingsprosjekt, Tokyo	Arne & Carlos Design DA Gallery Inst. Fashion Fair CPH
Øyvind Wyller, Marte Frøystad og Runa Klock Salone Satellite, Milano	Bruno Oldani AGI Congress, Chicago
Svein Gusrud Furniture Fair, Stockholm	Bror R. Hansen Foredrag Syd Afrika

Elton & Jacobsen AS
CPH Vision, København

Elton & Jacobsen AS
Rendez-Vous Femme, Paris

Johnnylove AS
CPH Vision, København

Johnnylove AS
Premium Berlin

Varmo Kollstad Buene DA
100% Norway London

Wik & Walsøe AS
Stockholm – Formex

Wik & Walsøe AS
100% Norway London

Tine Haagensen
CPH Vision København

Ying Luo, Soyaaulait
Vendome Luxury Paris

Anette Lundeby
Design & Emotion Conferense, Hong Kong

Daniel Sørensen
CPH Vision København

Fantastic Norway Arkitekter AS
Biennale di Venezia

Eriks Wester
Tent, London

Cathrine Kullberg Lighting
IMM Cologne 2009, Köln

Northern Lighting AS
Formex, Stockholm

Northern Lighting AS
Formland Scandinavian, Danmark

Northern Lighting AS
Kortrijk Design Fair, Antwerpen

Magne Magler Wiggen
100% Norway, London

Resultatregnskap for 2008

DRIFTSINNETEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	NOTE	2008
Salgsinntekter/konferanseavgift		381 193
Andre driftsinntekster		1 635 442
Leieinntekter		185 900
Tilskudd	1	33 264 177
Sum driftsinntekster		35 466 713
Prosjektkostnader		18 712 532
Varekjøp		228 142
Lønninger og andre personalkostnader		8 805 890
Husleie		2 524 837
Utgifter til drift av lokalene		2 644 976
Avskrivninger		282 798
Annen driftskostnad		2 103 137
Sum driftskostnader		35 302 312
Driftsresultat		164 401
FINANSINNETEKTER OG FINANSKOSTNADER		
Renteinntekter		205 744
Andre finanskostnader		2 797
Netto finansposter		202 948
Resultat før ekstraord. inntekter og kostnader		367 348
ÅRSRESULTAT		367 348

NOTE 1. TILSKUDD

Driftstilskudd fra Kultur- og kirkedepartementet (kap. 322, post 75)	22 007 000
Sum	22 007 000

Prosjekttilskudd fra Kultur- og kirkedepartementet

Regionale design- og arkitekturmidler	2 086 000
Sum	2 086 000

Prosjekttilskudd fra andre

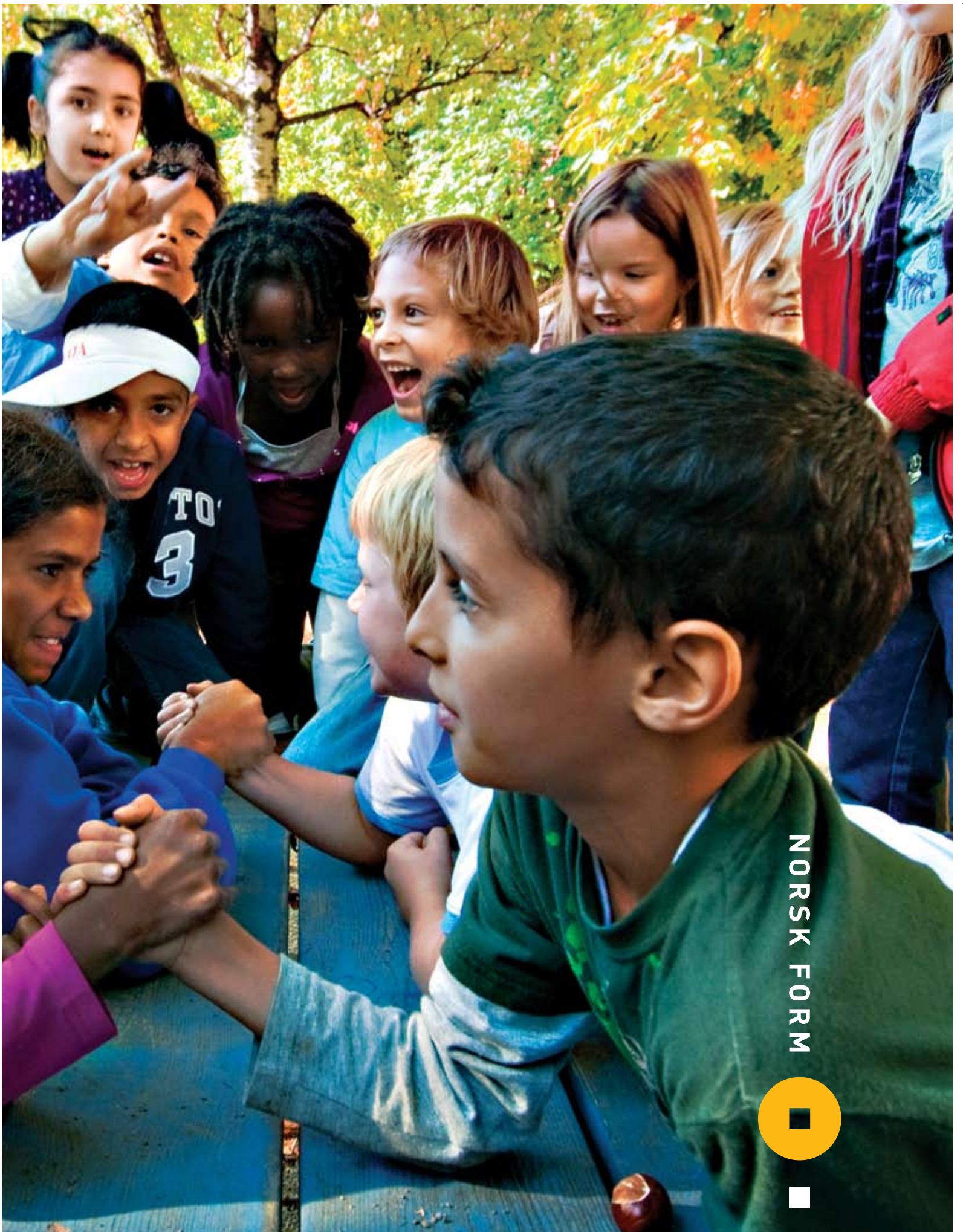
Design uten grenser (Fredskorpset)	1 937 990
Design uten grenser (Fredskorpset).Tilbakeføring ubrukte midler.	-36 613
Design uten grenser (Norad)	1 696 280
Design uten grenser (Utenriksdepartementet) Tilbakeføring ubrukte midler.	-36 293
Byrom i et portrom (Norsk filminstitutt)	40 000
Byrom i et portrom (Storebrand Livsforsikring)	40 000
Byrom i et portrom (Institusjonen Fritt Ord)	75 000
Byrom i et portrom (Aspelin Ramm AS)	20 000
Byrom i et portrom (Oslo kommune, Byrådsavdelingen)	30 000
Byrom i et portrom (Koro)	100 000
Future City Game (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet)	85 000
Future City Game (Oslo kommune, Byrådsavd.)	90 000
Future City Game (Bydel Bjerke)	20 000
Future City Game (Bydel Stovner)	20 000
Future City Game (Bydel Grorud)	20 000
Future City Game (Bydel Alna)	20 000
Future City Game (British Council)	85 000
Norsk Forms priser (JTP Fond)	30 000
Arkitekturtriennalen (Oslo kommune, Avd. Park og idrett)	50 000
Vi baker byen (Norges forskningsråd)	75 000
Oppvekst og omgivelser (Helsedirektoratet)	100 000
Oppvekst og omgivelser (Barne- og likestillingsdepartementet)	100 000
Oppvekst og omgivelser (Helsedirektoratet)	100 000
Oppvekst og omgivelser (Miljøverndepartementet)	100 000
Statens designkonkurrans (Kommunal- og regionaldepartementet)	525 000
Statens designkonkurrans (Miljøverndepartementet)	100 000
Statens designkonkurrans (Helsedirektoratet)	100 000
Helse og livskvalitet, Nettverk (Diverse kommuner)	277 000
Helse og livskvalitet (Miljøverndepartementet)	30 000
Helse og livskvalitet (Kirkens bymisjon)	15 000
Helse og livskvalitet (Helsedirektoratet)	80 000

Tilskuddsordning (Utenriksdepartementet)	890 000
Nettverk for videregående skole (Diverse fylkeskommuner)	80 000
Nettverk for grunnskolen (Utdanningsdirektoratet/Kommuner)	80 000
FORMlab (Oslo kommune)	40 000
Bamboom! (Italienske ambassade)	6 500
Detour (Statens vegvesen)	500 000
Detour/Detour light/Oppstart USA (Utenriksdepartementet)	750 000
Detour (Innovasjon Norge)	350 000
Levende Oslo (Oslo kommune)	50 000
Fjordby (Statsbygg)	20 000
Fjordby (Den norske ambassaden i Seoul)	20 000
Fjordby (Oslo kommune)	20 000
Villa Stenersen Den kulturelle skolesekken (Oslo kommune)	15 000
Tab, samarbeidsprosjekt (Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo)	30 000
Tab, samarbeidsprosjekt (Institutt for landskapsplanlegging)	30 000
Tab, samarbeidsprosjekt (Oslo Arkitektforening)	30 000
Tab, samarbeidsprosjekt (Plan- og bygningsetaten)	80 000
Sum	8 879 864
<hr/>	
Tilbakeført ubenyttet prosjekttilskudd 2007	4 350 005
Sum	37 322 869
<hr/>	
Avsetning ubenyttet prosjekttilskudd 2008	4 058 692
Sum inntektsført tilskudd 2008	33 264 177

Bildeinformasjon
Side 6: Jan Walter Rundquist Parr fra Kadabra produktdesign, Line Renée Hagen og Margaretha Andreassen fra Blueroom designstudio, Jørgen Solstad fra Kadabra produktdesign. Foto: Norsk Form.
Side 7: Stemmeavlukke. Illustrasjon: Blanke ark.
Side 8 og 9: Grønlandskvartalene. Foto: Norsk Form.
Side 12: Bjørnhild Fjeld, juryleder/redaktør Dogamagasinet og Ingerid Helsing Almaas, redaktør Arkitektur N. Foto: Tore Fjeld.
Side 13: Siri Eggesvik, jurysekretær/prosjektleder Norsk Form, Ketil Nergaard, redaktør Kunstkritikk og Sarah Knutslien, fagkoordinator design Norsk Form. Foto: Tore Fjeld.
Side 15: Terje Håkonsen. Foto: Frode Sandbech.
Side 16 og 17: Foto: Niklas Lello.
Side 18: Omveg på Urban Center Bologna. Foto: Norsk Form.
Side 19: Lofoten, Europavei 10. Landskapsfabrikken Inge Dahlmann. Foto: Dahlmann, Steinar Skaar, Turistvegprosjektet. Lofoten, Europavei 10. 70° Nord. Foto: Gisle Løkken, Steinar Skaar, Turistvegprosjektet.
Side 24: En av vinnerne av Jul på papiret. Illustrasjon: Darling Clementine.
Side 25: Utstillingen Open House. Foto: realities united. Zumos-produkt. Foto: Heidi Winge Strøm.
Side 26: Waldermars hage. Foto: Norsk Form.
Side 27: Villa Stenersen. Foto: Steffen Aaland.
Øvrige foto: Norsk Form.

NORSK FORM

